Skolinspektionen

Beslut
2014-09-23
Dnr 43-2013:6636

Falköpings kommun
kommunen@falkoping.se

Rektorn vid Dotorpsskolan
mikael.olsson@falkoping.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Dotorpsskolan i Falköpings kommun

Tillsyn i Dotorpsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Falköpings kommun under våren och hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Dotorpsskolan besöktes av Skolinspektionen den 15 september 2014.

Fakta om skolenheten

Dotorpsskolan ligger i centralorten Falköping. Skolenheten omfattar förskoleklass med 25 barn och grundskola årskurserna 1–5 med 102 elever samt en individintegrerad elev mottagen i grundsärskola. Undervisningen sker i åldershomogena klasser. Samtliga barn och elever bor i skolans närområde. Arbetet leds av en rektor och personalen utgör i sin helhet ett arbetslag. Rektorn tillträdde tjänsten vid starten av innevarande läsår.

Av skolenhetens resultatredovisning framgår att andelen elever som nått kunskapskraven för godtagbara kunskaper för årskurs 3 i svenska, svenska som andraspråk och matematik varierat starkt från år till år mellan åren 2009–2013. Från år 2012 har andelen som nått godtagbara kunskaper minskat: i svenska från 83 till 61 procent, i svenska som andraspråk från 62 till 30 procent och i ämnet matematik från 83 till 57 procent. I naturorienterande- och samhällsorienterande ämnen har samtliga elever i årskurs 3 nått kunskapskraven för godtagbara kunskaper.

Till skolenheten hör också ett fritidshem. Kommunens fritidshem inspekteras på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i särskilda beslut.

Helhetsbedömning

Dotorpsskolan redovisar resultat för årskurs 3 som varierat kraftigt mellan år 2009 och 2013. För år 2013 redovisas resultat i svenska, svenska som andraspråk och matematik som innebär att en betydande andel av eleverna inte nått kunskapskraven för godtagbara kunskaper i respektive ämne. Det är angeläget att Dotorpsskolan ytterligare utvecklar arbetet så att alla elever ges möjlighet att nå målen och utvecklas så långt som möjligt enligt läroplanen.

Vid tiden för tillsynen finns en relativt stor grupp nyanlända elever och på skolan finns totalt 16 språk representerade. Skolan erbjuder elever i vissa av språken studiehandledning på modersmål. Det är angeläget att åtgärder vidtas så att alla elever som bedöms behöva studiehandledning på modersmål erbjuds detta särskilda stöd.

Av tillsynen framkommer inte annat än att Dotorpsskolan erbjuder eleverna en trygg skolmiljö. På skolan bedrivs ett aktivt och kontinuerligt värdegrundsarbete och det råder, i allt väsentligt, goda relationer mellan såväl elever som mellan elever och lärare. Personalen agerar vid incidenter och arbetar för att avstyra tendenser till otrygghet eller kränkningar. Instruktioner, riktlinjer och rutiner för detta arbete finns i skolenhetens likabehandlingsplan. Skolenhetens plan mot kränkande behandling behöver emel-

lertid utvecklas till ett utvärderingsbart styrmedel vars resultat kan inordnas i skolans systematiska kvalitetsarbete.

Rektorn har påbörjat ett utvecklingsarbete med organisatoriska initiativ och riktlinjer för elevhälsoarbetet. Elevhälsoteam, förstärkt med elevhälsokonsulent som driver trygghetsfrågor, arbetar utifrån förebyggande och hälsofrämjande uppdrag och bland lärarna finns en tydlig förväntan på pedagogiskt ledarskap och tilltro till skolans utvecklingsmöjligheter. Därmed har Dotorpsskolan goda förutsättningar att fortsatt utveckla arbetet.

Skolinspektionens ingripande

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Falköpings kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Upprätta en plan mot kränkande behandling som anger de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling långsiktigt och det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Huvudmannen har en långtgående skyldighet att säkerställa att alla elever har en trygg skolmiljö. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) med kommentarer om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår att grunden för en genomtänkt och användbar plan mot kränkande behandling är ett aktivt främjande och förebyggande arbete. Arbetet med att motverka kränkande behandling ska ingå som en del av skolans kvalitetsarbete och bestå av planering, uppföljning och utveckling. Planen kan därför användas som dokumentation i det systematiska kvalitetsarbetet.

Tillsynen visar att Dotorpsskolan på olika sätt arbetar för att förebygga och förhindra kränkande behandling. I samband med arbetsplatsträffar tar personalen upp aktuella problem och eleverna behandlar trygghetsfrågor på klassråd. Även vid utvecklingssamtal ägnas trygghetsfrågor stor uppmärksamhet. Arbetet har exempelvis resulterat i ökad vuxennärvaro på raster, medveten styrning av rasttider och flera omklädningsrum. Skolenhetens trygghetsenkät (Elevenkät 2013) visar att eleverna upplever en trygg skolmiljö vilket i allt väsentligt även bekräftas i Skolinspektionens enkät till elever i

årskurs 5. Dotorpsskolan har upprättat ett dokument kallat Likabehandlingsplan med förebyggande och åtgärdande handlingsplaner mot mobbning, diskriminering och annan kränkande behandling (från den 3 mars 2014). Skolans Likabehandlingsgrupp har fortsatt uppdrag att kartlägga, planera åtgärder och revidera dokumentet. Under rubriken "Främjande åtgärder" finns ett antal åtgärder såsom rastvärdar med reflexväst, faddersystem, gemenskapsfrämjande åtgärder och särskilda uppdrag till modersmålslärare för att förebygga språkligt grundade konflikter. Det tas även upp mer allmänna riktlinjer för bemötande och förhållningssätt. Av dokumentet framgår dock inte tydligt vilka åtgärder som ska vidtas under det kommande året och inte heller resultat av utvärdering av föregående års åtgärder mot kränkande behandling.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att Dotorpsskolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Mot bakgrund av att det vid skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever, bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och huvudmannen tilldelas en anmärkning. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen åtgärdar bristen, varför ingen redogörelse av åtgärderna behöver lämnas till Skolinspektionen.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.

Motivering

Av skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2009:15) med kommentarer för utbildning av nyanlända elever, betonas vikten av att skolan arbetar medvetet med att underlätta lärandet i alla ämnen för den nyanlända eleven.

Dotorpsskolan erbjuder studiehandledning på modersmål i somaliska, arabiska och kurdiska. På skolan finns emellertid även elever som bedöms ha behov av studiehandledning på modersmål i vissa av de övriga 13 språken som är representerade på skolan. Dessa elever erbjuds dock inte detta särskilda stöd.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd genom att elever som har behov av studiehandledning på modersmål inte får det särskilda stöd som de behöver och har rätt till. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 4 § skolförordningen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Anette Bergstrand och jurist Christina Hjalmarsson.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Leif Magnusson
Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:
Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.